

PEDAGOGICKÉ TEORIE V KONTEXTU MODERNÍCH TECHNOLOGIÍ

Laboratoř vzdělávacích
technologií

ZÁKLADNÍ POJMY

Pedagogika zkoumá podstatu, strukturu a zákonitosti výchovy a vzdělávání jako záměrné, cílevědomé a soustavné činnosti formující osobnost člověka. *Paidagógos* (řecky: παιδαγωγέω; *paidós*: dítě, *ágein*: vést, doprovázet)

Obecná didaktika je teorie vyučování, která zkoumá obecné problémy vzdělávání.

Oborová didaktika je didaktikou konkrétní vědní disciplíny – matematiky, češtiny atp.

Pedagogy v angličtině neznamena pedagogika **obecná didaktika**.

PEDAGOGICKÉ DISCIPLÍNY

Dějiny pedagogiky

Obecná pedagogika

Srovnávací pedagogika

Pedagogická psychologie

Filosofie výchovy

Speciální pedagogika

Sociální pedagogika

Andragogika

Vzdělávací technologie

Obecná didaktika

Pedagogika volného času

...

OBEČNÁ DIDAKTIKA

Determinanty vzdělávání

Obsah

Organizační formy

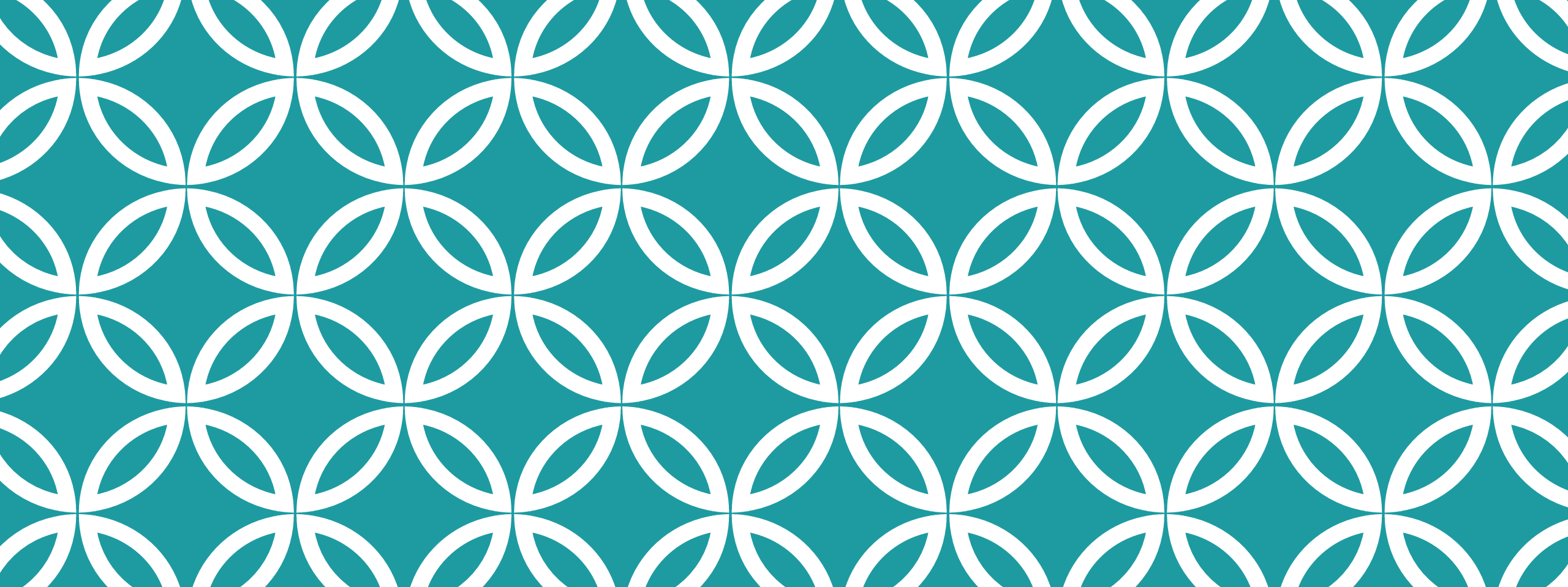
Metody

Alternativní metody a formy

Hodnocení a evaluace

Učitel

...

KOMPETENČNÍ MODELY UČITELE |

ISSA KOMPETENCE

Komunikace

Rodina a komunita

Inkluze, rozmanitost a demokratické hodnoty

Plánování a hodnocení

Výchovně vzdělávací strategie ukázka

Učební prostředí

Profesní rozvoj

RÁMEC PROFESNÍCH KVALIT UČITELE

Plánování výuky

Prostředí pro učení

Procesy učení

Hodnocení práce žáků

Reflexe výuky

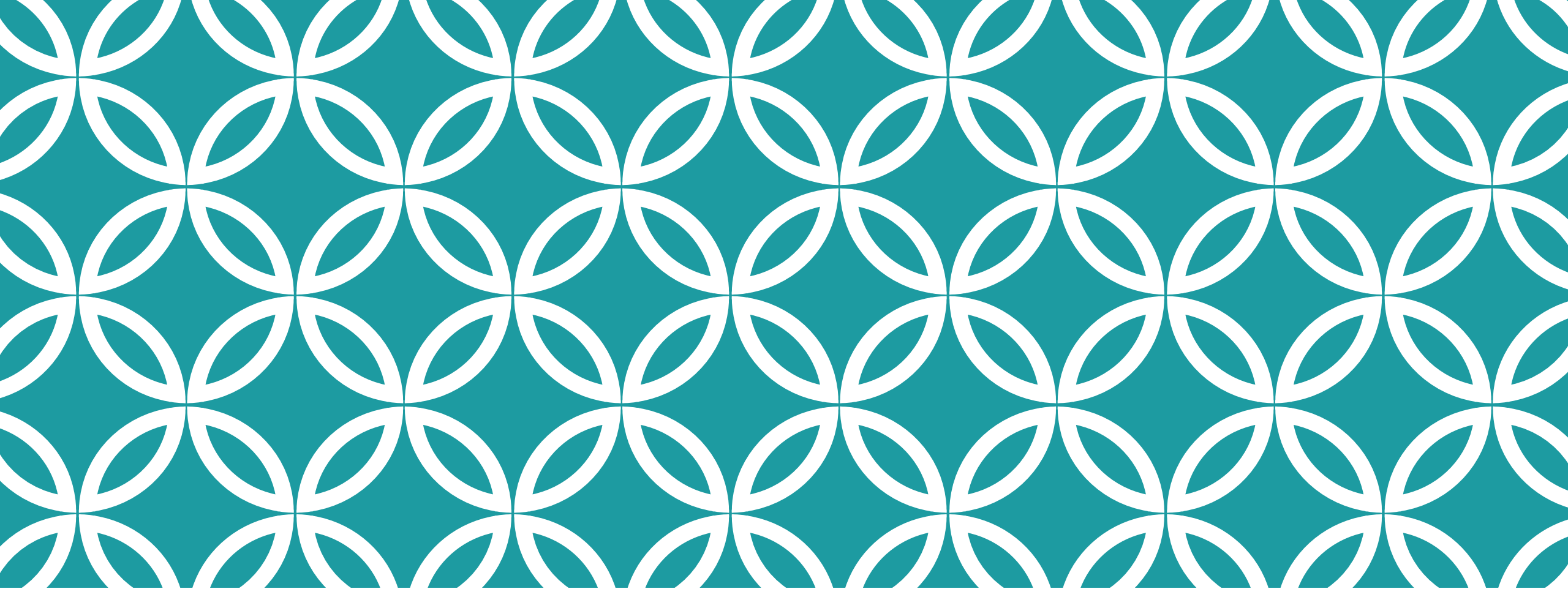
Rozvoj školy a spolupráce s kolegy

Spolupráce s rodiči a širší veřejností

Profesní rozvoj učitele

HOLANDSKÝ STANDARD PROFESE UČITELE

kompetence interpersonální,
kompetence pedagogická,
kompetence odborná a didaktická,
kompetence organizační,
kompetence pro spolupráci s kolegy,
kompetence pro spolupráci s okolím,
kompetence k reflexi a sebezdokonalování

ZÁKLADNÍ PEDAGOGICKÝCH TEORIÍ |

PEDAGOGICKÉ TEORIE

Jaká je role učitele?

Jaká je role žáka?

Co se má zkoušet?

Jak se má motivovat?

Jak se má učit?

Jak vypadají učební materiály?

BEHAVIORISMUS

„Chování lze vědecky zkoumat bez odkazu na vnitřní duševní stavy“

Spojení s I. P. Pavlovem – učení jako dril (opakovaná zkušenost)

Reflex – mozek reaguje na podnět

Výuka je přímo řízena učitelem. Ten kdo ví, učí ty co neví

Nacvičení postupu podle vzoru (instruktivní přístup)

Kdybychom dokázali vhodným způsobem ovlivnit prostředí, v němž žijeme, hlavně vzdělávání, mohli bychom předem definovat chování člověka. John Broadus Watson. Behavior, 1914

KOGNITIVISMUS

Inspirovaný výpočetní technologií

Silný důraz na paměť a ukládání dat do paměti

Učí se opakováním

Výuka má jasný program, typicky jednotný – osnovy

Hodnocení probíhá výpočtem odchylky jednotlivce od stanoveného normálu

Klade se důraz na práci jednotlivce

KONSTRUKTIVISMUS

Pedagogický konstruktivismus vychází z prací Piageta, Vygotského, Brunera a dalších

Učení je složitým psychologickým a sociálním procesem

Člověk si již v předškolním věku vytváří vlastní obraz o světě, ostatních lidech i sobě samém

Člověk si vytváří prekoncepty a na vše nové se dívá jejich optikou.

Učení je vlastně úpravou systematickou úpravou těchto prekonceptů

Učitelé mají žáka vést k tomu, aby nad dosavadními zkušenostmi přemýšlel a aby je organizoval, prohloubil, obohatil a rozvinul

Podporuje se samostatné objevování světa

Studenti se učí sami, učitel jim jen vytváří vhodné prostředí

KONEKTIVISMUS

1. Učení je chápáno jako specifický proces, během kterého jsou propojovány jednotlivé uzly znalostí a vzniká tak jejich jedinečný kontext, který může být u každého člověka jiný. Můžeme říci, že uzel představuje v síti informací a znalostí odpovídá spojení mezi uzly, tedy hrana obecného grafu. Učení je pak konstrukcí takového grafu jednotlivcem v informační společnosti.
2. Poznávání je založeno poznání rozdílných, často na první pohled protichůdných či nekompatibilních kultur, pohledů, postů či myšlenek.
3. Primární je schopnost poznávat. Vlastní znalosti jsou sice důležité, ale vzhledem k jejich dostupnosti méně, než analytické a kognitivní schopnosti.
4. Tvorba komunit a navazování sociální interakce (tedy tvorba sociálního kapitálu) je nezbytná.
5. Důležitou schopností je identifikace interdisciplinárních vazeb, hledání hraničních témat a nových oborů a přístupů.
6. Informace mohou podléhat změnám. Pravdivostní funkce poznání je časově závislá.
7. I neživá zařízení jsou schopna učení – viz neuronové sítě, učící se algoritmy, softwarový agenti atp.
8. Důležitá je schopnost vlastního rozhodování, posuzování toho, co je momentálně přínosné a důležité. S měnící se realitou je třeba se rozhodovat neustále znovu.

	Behaviorismus	Kognitivismus	Konstruktivismus	Konektivismus
Princip	černá skříňka – zkoumá se jen vnější chování	strukturované programovatelné poznávání	individuální poznávání založené na sociálním principu	chápání informačních struktur v síti
Proč?	metoda cukru a biče	řízené poznávání navazující na předchozí znalosti	osobní nasazení, sociální a kulturní prostředí, aktivizace	různorodost sítě umožňuje najít pro sebe nejvhodnější cestu
Funkce paměti	opakovaná zkušenost	kódování, ukládání, vybavení	znalosti dynamicky konstruovány na základě předchozích	znalosti konstruovány na základě dynamicky se měnící sítě
Jak?	podnět, reakce	definování cílů podle osnov, plnění plánu, ověřování	vlastní zájem, osobní kontakt s lidmi	aktivní účast v síti
Výukové materiály	autoritou schválené, předem dané, do detailů vypracované	autoritou schválené, předem dané, do detailů vypracované	rámcově definované, učitelem dotvářené, mají doporučující charakter	orientační, stimulační, definující směr pozornosti
Učební materiály	učebnice, audio, video	pracovní listy, audio, video	prezentace, video konference, web	projekty, webináře, wiki, kolaborativní systémy
Skupinová aktivita	žádná	žádná	kooperace	kolaborace
Metoda	plnění úkolu (dril)	učení z paměti, procvičování, zkoušení	řešení problémových úloh	komplexní přístup využívající rozličné zdroje

<i>Generace online pedagogiky</i>	<i>Technologie</i>	<i>Výukové aktivity</i>	<i>Postup žáků</i>	<i>Výukové materiály</i>	<i>Hodnocení</i>	<i>Role učitele</i>	<i>Měřitelnost výsledků</i>
Kognitivní behaviorismus	e-učebnice, audio, video, komunikace s učitelem	sledování a čtení	individuální	detailní – od základu vytvořené	zapamatování	tvorba obsahu, přednáška	vysoká
Konstruktivismus	audio/video-konference, web, mnohonásobná komunikace	diskuze, tvorba, konstruování	skupinový	přibližné – podpůrné a přizpůsobené, doporučené učitelem	syntéza zdrojů	vedení diskuze, soustavná pomoc	nízká
Konektivismus	soc. sítě (web 2.0), agregace (RSS), informační systémy	zkoumání, spojení, tvorba, hodnocení	v rámci sítě	orientační – OER, webináře, vlastní tvorba	vlastní tvorba	konstruktivní kritika, spolužák	střední

ALTERNATIVNÍ PEDAGOGIKY

Waldorfská škola

Montessori pedagogika

Daltonský plán

Freinetovská škola

Jenský plán

OSOBNÍ VZDĚLÁVACÍ PROSTŘEDÍ |

ZÁSADY PRO TVORBU PLE

Nastavit si vzdělávací cíle, tedy toho, čeho chceme během daného časového rozpisu dosáhnout.

Řídit sebe vzdělávání z hlediska obsahu i procesů, stanovit si čas, kdy se mu budeme věnovat, zdroje, ze kterých budeme čerpat atp.

Komunikovat s ostatními podobným způsobem se vzdělávajícími. Tento aspekt je velice důležitý – budování komunitního vzdělávání a učení, možnost řešení podobných problémů a předávání zkušeností by mělo být nedílnou součástí učení.

OBSAH PLE

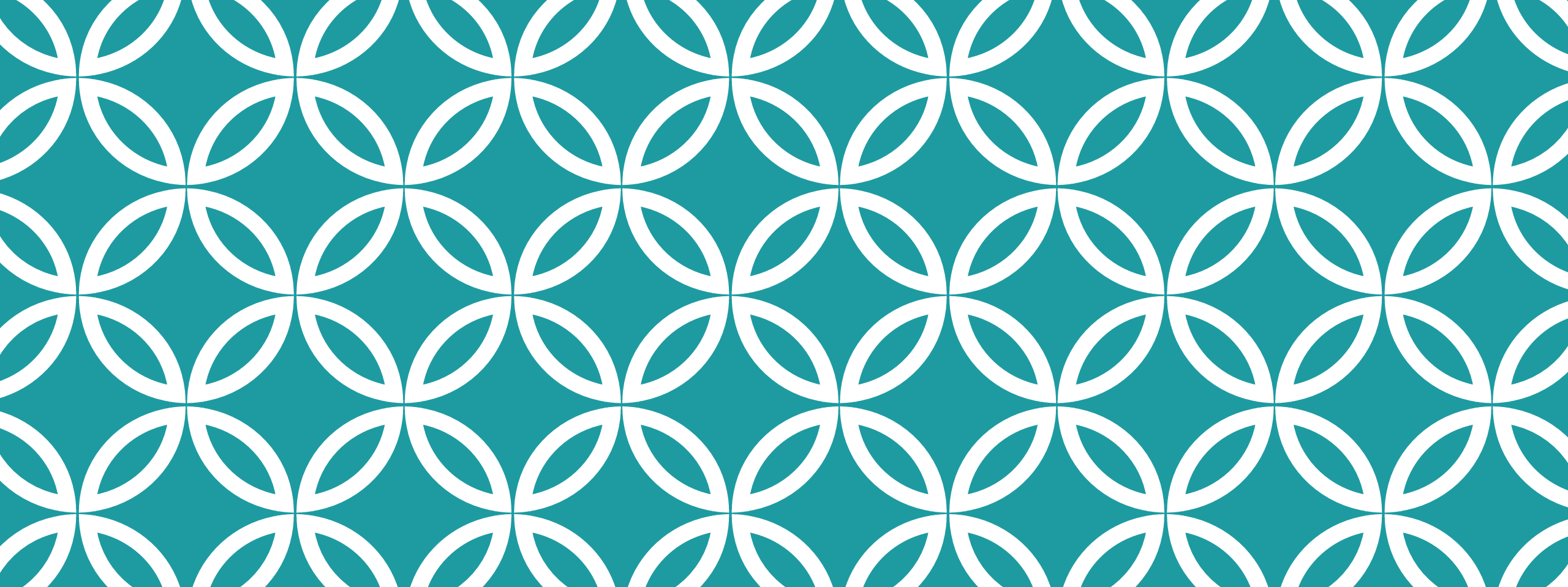
Databáze zdrojů

Síť osob

System organizace poznatků

Online i offline nástroje podporující

System podporující řízení úkolů v různých projektech

DALŠÍ ZAJÍMAVÉ KAPITOLY |

PŘEVŘÁCENÁ TŘÍDA

Akcent na práci žáků

E-learning nese aktuální obsah pro práci a rozšiřující studium

Učitel v něm musí sledovat aktivitu žáků a jejich aktuální problémy

Snaha aktivizovat a mluvit stejným (vizuálním?) jazykem

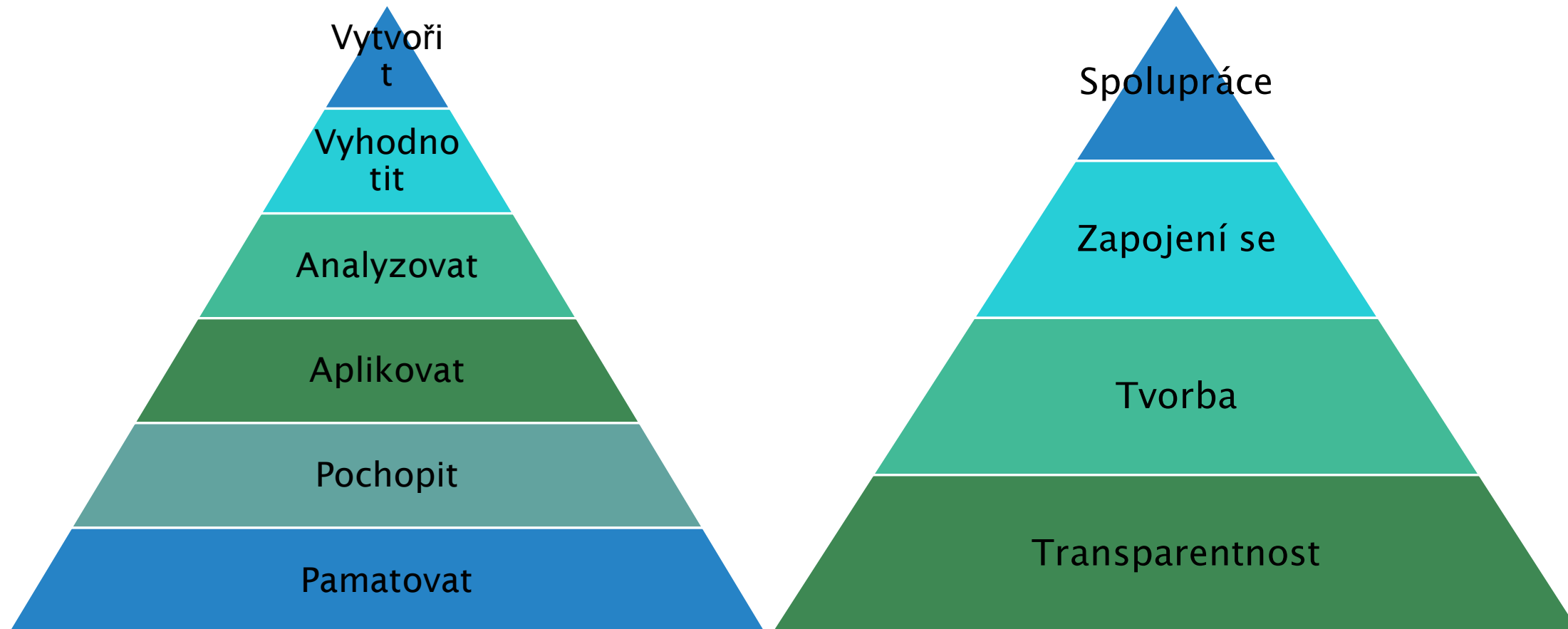
Vícerychlostní model studia

Možnost práce s nadanými žáky

Typická je podpora samostudia ve výkladových pasážích

Jde o projev BL

BLOOM VS. KANTEROVÁ

PŘÍČINY ZÁKLADNÍCH VÝCHOVNÝCH PROBLÉMŮ

Nevhodná práce

Žáci zkoušejí učitele

Snaha upoutávat pozornost

Stres žáků

Problémy s autoritou

E-LEARNING X LMS

E-learning: forma vzdělávání (Piaget: vzdělávání jako obousměrná komunikace)

LMS: softwarová komponenta zajišťující komplexní správu vzdělávacích procesů, aktivit, studentů, testů, materiálů,...

Na první pohled ne nutně související vazba, ale "*The medium is the message*„ Marshall McLuhan